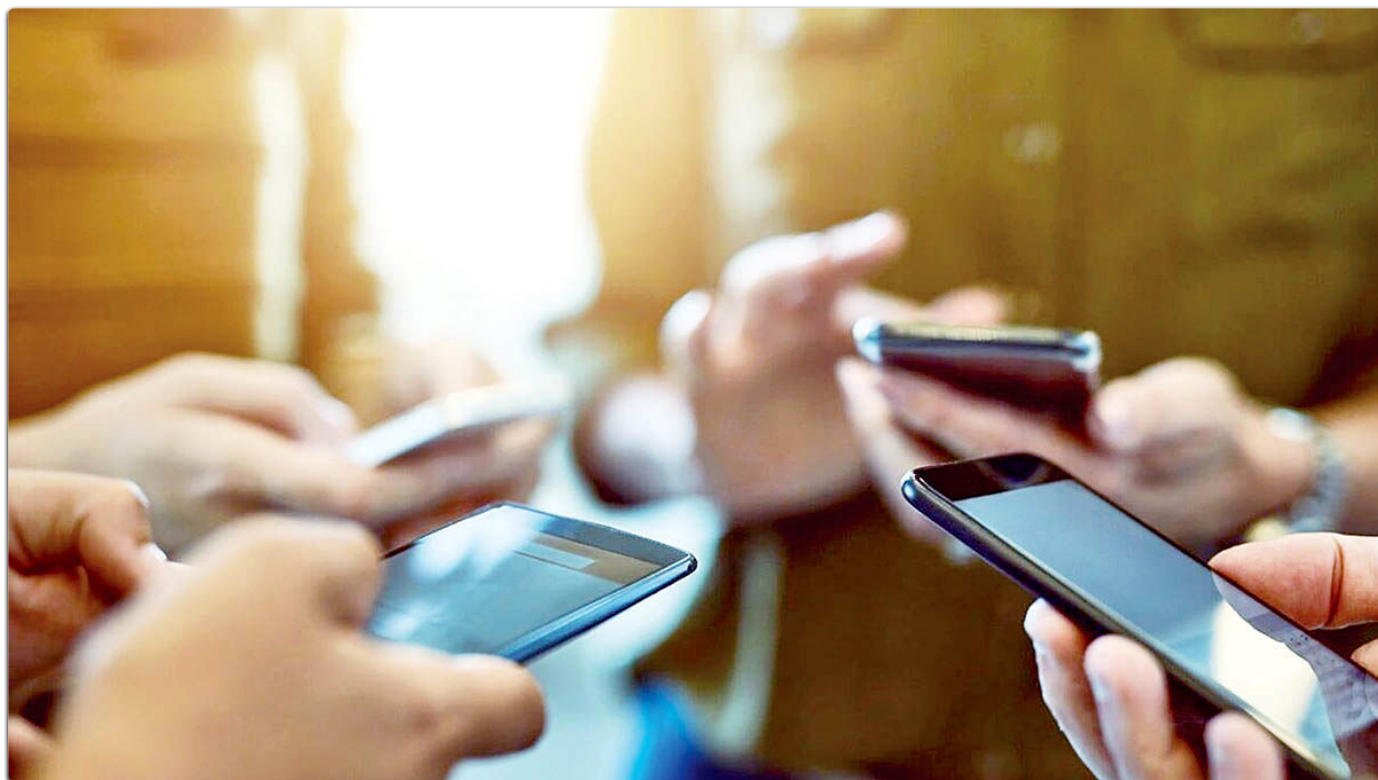

اعمال موانع جدید، ادامه کار کسب و کارها را سخت تر کرده است

قطع پیامک؛ محدودیتی تازه برای اقتصاد دیجیتال

شماره روزنامه: ۵۵۷۰ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۰۷/۲۴ شماره خبر: ۳۹۰۷۸۸۵

دنیای اقتصاد : روز جمعه شکل تازه‌ای از محدودیت‌ها رسماً به اطلاع مردم رسید و با صدور یک دستور مشخص شد که همه سرویس‌های ارسال پیامک انبوه در سراسر کشور قطع شده‌اند. این پیامک‌ها ابزاری برای ارتباط سایت‌ها و اپلیکیشن‌ها با کاربران‌شان هستند و اغلب آنها از این طریق فرایند ثبت‌نام کاربران یا احراز هویت آنها را انجام می‌دهند. نکته قابل‌توجه آن است که سرویس گوگل‌ادز هم در ۱۷ مهر فیلتر شد و حالا با قطع شدن سرویس ارسال پیامک، ادامه فعالیت کسب و کارهای آنلاین سخت‌تر از گذشته و عملاً غیرممکن شده است.

کاربران در شبکه‌های اجتماعی گفته‌اند که هنگامی که درخواستی مبنی بر رفع فیلترینگ گوگل‌ادز ثبت کردند، پیامی به این مضمون دریافت کرده‌اند که با درخواست شما مخالفت شده است. گوگل‌ادز - که ابزاری مختص

معرفی کسب‌وکارها است - در حالی فیلتر شده که مقامات رسمی بارها گفته‌اند تنها شبکه‌های اجتماعی در طول ناآرامی‌های اخیر فیلتر شده‌اند؛ در همین راستا وزیر ارتباطات در خصوص محدودیت‌هایی که در فضای مجازی به وجود آمده است، عنوان کرده بود که در شرایط فعلی و تا زمان آرام شدن ناآرامی‌ها، فیلترینگ شبکه‌های اجتماعی از جمله اینستاگرام و واتساپ ادامه خواهد داشت و کسب‌وکارهایی که روی این پلتفرم‌ها فعالیت می‌کنند می‌توانند فعالیت اقتصادی خود را به پلتفرم‌های ایرانی انتقال دهند. حالا اما با قطع سرویس ارسال پیامک، عملکرد بسیاری از پلتفرم‌های ایرانی هم دچار اختلال شده و امکان جذب کاربران جدید هم برای آنها وجود ندارد. با این اوصاف به نظر می‌رسد صدور این دستور قضایی به منظور کنترل بیشتر بانک‌های اطلاعاتی شرکت‌های مشتری سرویس‌های پیامک انبوه بوده و با هک سرویس پوش‌نوتیفیکیشن نجوا هم چندان بی‌ارتباط نباشد.

در حالی که محدودیت‌های ارتباطی هر روز گسترده‌تر می‌شود، کاربران ایرانی عملاً از ۲۵ شهریور به اینترنت آزاد دسترسی نداشته و با اعمال اختلالات شدید و فیلترینگ شبکه‌های اجتماعی کاربران و البته کسب‌وکارها شرایط بسیار سختی را می‌گذرانند.

هک سرویس نجوا؛ نقطه آغاز نگرانی‌ها

حملات سایبری اخیر و بیش از هر چیز هک سرویس تبلیغات دیجیتال نجوا احتمالاً بیشترین تاثیر را بر صدور حکم قضایی اخیر برای توقف ارسال پیامک‌های انبوه داشته است؛ موضوعی که بسیاری از فعالان کسب‌وکارها و کارشناسان آن را تایید می‌کنند. در یک ماه گذشته حملات سایبری مختلفی علیه وبسایت‌های دولتی، برخی خبرگزاری‌ها، بانک‌ها و حتی صداوسیما انجام شد که گروه هکری انانیموس مسوولیت برخی از این حملات را بر عهده گرفت؛ گروهی که به‌طور ناشناس فعالیت می‌کنند و عنوان هکتیویست را برای خودشان انتخاب کرده‌اند تا نشان دهند که فعالیت‌های آنها هدفمند است. با این حال مرکز ملی فضای مجازی در اطلاعیه‌ای اعلام کرد که ادعاهای اخیر گروه انانیموس درباره حملات سایبری به سایت‌های دولتی کشور مانند مجلس شورای اسلامی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت نفت یا اپراتور همراه اول صحت نداشته است. بررسی‌های ساده روزهای اخیر اما نشان می‌دهد که حملات هکری همچنان ادامه دارند. نکته قابل تامل آن است که حملات سایبری تنها به سایت‌ها و برخی سرویس‌ها محدود نشده است و حتی رسانه ملی را هم هدف قرار داده‌اند؛ شنبه ۱۶ مهر ماه بخش خبری تلویزیون در حال پخش سخنانی از مقام معظم رهبری بود که هک شد. گروه هکری که پیش‌تر نیز دوربین‌های زندان اوین را هک و فیلم‌هایی از برخی اتفاقات داخل زندان را منتشر کرده بود، در این اقدام تصاویری با نماد مخصوص خود را در میانه بخش خبری تلویزیون منتشر کرد. با توجه به اینکه سازمان صداوسیما پیش‌تر نیز شاهد اتفاقات مشابهی بوده، پرسش‌هایی جدی درباره تکرار اتفاق‌ها مطرح شد که سکوت مسوولان و دست‌اندرکاران رسانه ملی تا ساعت‌ها پس از این اتفاق، به این ابهامات دامن زد. بسیاری این احتمال را مطرح کردند که این اتفاق از جنس هک اینترنتی نبوده است؛ چرا که با توجه به اینترنتی نبودن سیستم‌های صداوسیما و به‌نوعی ایزوله بودن آنها، عملاً امکان نفوذ از طریق اینترنت به آنها وجود ندارد.

پیش از این اتفاق و در نهم مهر ماه هم سرویس پوش‌نوتیفیکیشن نجوا هک شد و مشترکین آن پیامی در رابطه با ناآرامی‌های اخیر دریافت کردند. اکانت توییتری نجوا، هک شدن آن را تایید و گروه هکری انانیموس نیز مسوولیت آن را پذیرفت. در همین راستا سرویس نجوا تویییتی را در حساب رسمی خود منتشر کرد و نوشت: «سرویس پوش‌نوتیفیکیشن نجوا، شنبه، ۹ مهر ماه هدف رخنه امنیتی قرار گرفته و هک شده است. در حال

حاضر تیم نجوا تمام سرویس‌های خود را متوقف کرده و در تلاش برای بازیابی سرویس است.» حالا به‌نظر می‌رسد دلیل صدور حکم قضایی برای قطع سرویس ارسال پیامک، هک شدن این سرویس پوش نوتیفیکیشن باشد؛ هر چند تا این لحظه مراجع قانونی هیچ توضیحی بابت دلیل صدور این حکم قضایی نداده‌اند.

سعید سوزنگر، کارشناس شبکه و امنیت سایبری درباره این موضوع به «دنیای اقتصاد» گفت: «از شنبه گذشته اکثر سرویس‌های ارسال پیامک به تدریج قطع شدند. با این شرایط فعالیت کسب‌وکارهای دیجیتال غیرممکن است؛ چرا که تمام احراز هویت‌ها با OTP یا رمز یک بار مصرف انجام می‌شود. در حال حاضر ارسال پیامک تنها از سوی یک‌سری پلتفرم‌ها مانند اسنپ، ایرانسل و دیجی‌کالا امکان‌پذیر است؛ اما سایر شرکت‌ها برای فعال کردن سرویس ارسال پیامک باید تعهدنامه‌ای امضا کنند و مسوولیت تمامی پیامک‌های ارسالی به مشتریان‌شان را بپذیرند. علت این موضوع همان حملات هکری است که در طول این مدت اتفاق افتاده و به دنبال آنها پیامک‌های از سوی سرشماره‌های معتبر به مردم ارسال شد. این موضوعات باعث شده که حالا با این تصمیم تمامی کسب‌وکارهای حوزه دیجیتال دچار اختلال شوند. قطعاً این مشکل برطرف خواهد شد، ولی در حال حاضر تمام سرویس‌های ارسال پیامک را قطع کرده‌اند تا همه شرکت‌ها ملزم به امضای تعهدنامه‌ای بشوند که بر اساس آن مسوولیت پیامک‌ها را می‌پذیرند تا اگر از سرشماره آنها پیامکی ارسال شد، دیگر اپراتور مربوطه درگیر موضوع نشده و تنها خود شرکت پاسخگو باشد.»

بسیاری از کاربران و صاحبان کسب‌وکارها هم در صفحه‌های شخصی‌شان در شبکه‌های اجتماعی نسبت به این موضوع واکنش نشان داده و گفته‌اند که قطع سرویس‌های ارسال پیامک در ادامه اتفاقات قبلی یعنی قطعی اینترنت و فیلترینگ شبکه‌های اجتماعی، باعث خاموش شدن چراغ کسب‌وکارهای دیجیتال خواهد شد.

تداوم معضلات کسب‌وکارها

این روزها شرایط برای ادامه حیات بسیاری از کسب‌وکارهای دیجیتال بسیار سخت و حتی گاهی غیرممکن شده است. از فیلترینگ و قطعی اینترنت گرفته تا صدور حکم قضایی برای قطع شدن سرویس ارسال پیامک‌ها، بیشترین آسیب را به این کسب‌وکارها زده‌اند. قبل از همه قطع شدن اینترنت ضربه سهمگینی به کسب‌وکارها وارد کرد و بعد از آن فیلترینگ سرویس گوگل‌ادز به یک مشکل جدی برای آنها تبدیل شد. گوگل‌ادز یک بستر تبلیغاتی در موتور جست‌وجوی گوگل است که کسب‌وکارها می‌توانند برای معرفی خود به مشتریان‌شان، از آن استفاده کنند. اگرچه به دلیل تحریم‌ها، ساخت پنل در گوگل‌ادز برای ایرانی‌ها سخت بود، اما کاربران ایرانی با ابزارهای مختلف این تحریم‌ها را دور زده و از سرویس تبلیغات گوگل برای کسب‌وکارهای خود استفاده می‌کردند. چندی پیش این سرویس هم برای کاربران ایرانی به‌طور کلی از دسترس خارج و این موضوع باعث شد کسب‌وکارها پس از فیلترینگ اینستاگرام و واتساپ با دردسر جدیدی مواجه شوند.

هنوز مشخص نیست که این فیلترینگ گسترده چه زمانی برطرف می‌شود و کسب‌وکارهای دیجیتال تا کی می‌توانند در این شرایط به فعالیت خود ادامه داده و اینکه آیا حتی بعد از رفع فیلترینگ می‌توانند به شرایط قبل خود بازگردند یا خیر؟ کاظم دلخوش، سخنگوی کمیسیون قضایی مجلس در پاسخ به این ابهامات به پایگاه خبری انتخاب گفت: «حاکمیت به دنبال آرام کردن فضا است تا دوباره شبکه‌های اجتماعی را راه بیندازد و باید تا زمان مساعد شدن اوضاع صبر کرد.» این در حالی است که به عقیده وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به‌طور کلی محدودیت‌های اینترنتی برطرف شده است و در حال حاضر هیچ محدودیتی به جز برای دو پیام‌رسان آمریکایی وجود ندارد. او در این مورد گفته است: «تصمیم‌گیری در رابطه با رفع محدودیت اینستاگرام و

واتس‌آپ به تصمیم مراجع ذیصلاح بستگی دارد. به‌طور کلی پلتفرمی که قوانین جمهوری اسلامی را به رسمیت نمی‌شناسد، بستر مناسبی برای کسب‌وکارها نیست.»

در همین حال شورای عالی فضای مجازی هم در آخرین جلسه خود که با حضور ریاست‌جمهوری برگزار شد، ضمن بررسی آخرین وضعیت فضای مجازی کشور و میزان پیشرفت شبکه ملی، بر ضرورت تقویت زیرساخت‌ها و سکوها‌ی داخلی برای توسعه خدمات داخلی و تقویت اقتصاد دیجیتال روی این شبکه تاکید کرد. این موضوع گمانه‌زنی‌ها درباره دائمی شدن فیلترینگ شبکه‌های اجتماعی را تقویت کرده است. در حالی که شرایط حاضر ادامه فعالیت کسب‌وکارهای دیجیتال را در هاله‌ای از ابهام قرار داده است، کارشناسان معتقدند که پیشرفت سریع تکنولوژی در نهایت محدودیت‌ها را بی‌اثر خواهد کرد.

این مطلب برایم مفید است

اقتصاد ▶ پیامک ▶ فیلترینگ ▶ گوگل ▶ وزارت نفت ▶